

А.В. Сингаївська, О.М. Мосейчук. Функція, функціональність і функціональний клас: функціональний підхід до вивчення ідіоматики

УДК 811.111'373.7 + 811.111 - 116.3

А.В. Сингаївська,
кандидат філологічних наук, професор;
О.М. Мосейчук,
аспірант
(Житомирський державний університет імені Івана Франка)

ФУНКЦІЯ, ФУНКЦІОНАЛЬНІСТЬ І ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ КЛАС: ФУНКЦІОНАЛЬНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ІДІОМАТИКИ

У статті розглянуто необхідність використання функціонального підходу у процесі дослідження ідіоматики і проаналізовано поняття "функція", "вживання", "ефект", "функціональність" і "функціональний клас".

Акцентовано увагу на провідній ролі регулятивної функції у процесі комунікації.

Поява когнітивно-дискурсної теорії як реакції на структурні і генеративні парадигми визначила розуміння мови як відображення взаємодіючих структур свідомості, природний зв'язок процесів пізнання і комунікації [1: 3; 2: 17-18; 3: 11; 4: 14; 5: 10]. "Когнітивні дослідження <...> знаходять логічне продовження у висвітленні тих або інших об'єктів вивчення у функціональному ракурсі. Доцільність і обґрунтованість такого евристичного "ланцюжка" впливає з нерозривності базових функцій мови: когнітивної і комунікативної" [6: 11].

Функціональність у мовознавстві почали тлумачити як комунікативність, виходячи з того, що "мова є засобом спілкування з провідною комунікативною функцією" [7: 9]. Те, що мова є засобом комунікації, а комунікація, у свою чергу, є функціональною якістю, не викликає сумнівів. Питання полягає у тому, чи є можливим розглядати комунікативність як функцію мови, тобто, чи є комунікативність тією головною функціональною якістю, що каузує існування мови. Уявлення про акт комунікації як такий у якому протікає простий обмін інформацією видається занадто іділічним і не відповідає реальності, оскільки акт спілкування – це арена для впливу на свідомість співбесідника [8: 61, 76].

Мова є ефективним засобом проникнення у когнітивну систему реципієнта, і виступає у якості соціальної сили, як засіб нав'язування поглядів [9: 7]. Тому, на наш погляд, правомірно видається точка зору А.В. Кравченка, який зазначає, що значна частина теоретичного багажу, накопиченого мовознавством становить звід прописних істин, не погоджуватися з якими – все одно, що вчинити святотатство, підняти руку на дещо, освячене часом і традицією. Автор нагадує нам застереження М.І. Жинкіна про те, що "самим небезпечним є випадок, коли традиційно сформована інтерпретація несвідомо діє таким чином, що людина обходить факти і навіть не хоче звертати на них увагу" [10: 138].

За визначенням лінгвістичного енциклопедичного словника функція мови – це роль (вжиток, призначення) мови у людському суспільстві. Функції мови є проявом її сутності, призначення і дії у суспільстві, тобто вони є характеристиками (якостями), без яких мова не може існувати [11: 564].

Якість – це те, завдяки чому предмет протягом певного часу залишається тотожним самому собі і те, що, у певній мірі, відрізняє його від інших предметів. При докорінній зміні якості даний предмет стає іншим предметом [12: 340].

Розрізняють природні, системні і функціональні якості. Під природними якостями розуміють матеріально-структурні особливості реалії, які визначаються з точки зору свого матеріального складу. Системні якості мають складну інтегральну природу. Вони, як правило, знаходяться поза межами безпосереднього спостереження і тому виявити їх можна лише за допомогою наукового аналізу, який охоплює всю систему в цілому. Природу функціональних якостей зумовлює призначення реалії. За принципом примату функціональних якостей над матеріально-структурними визначаються всі предмети, створені людиною [13: 71-72].

О.В. Лещак підкреслює той факт, що функція визначає структуру а не навпаки (*порівняй "функція є структурно обумовленою"* [14: 181]) і зазначає, що людське визначення конкретно-фізичних предметів відбувається не за їх матеріальною сутністю, а за їх функціональним призначенням.. На думку автора, буттєві властивості предметів, такі як молекулярна і атомарна структура, ігноруються нашою свідомістю на користь прагматично-функціональних потреб. "Дзеркало для нас – це не скло, а предмет, у якому можна побачити своє відображення <...>. Спосіб нашого бачення предметів органічного і неорганічного світу, які не є результатом людської діяльності також підпорядковується принципу функціонального залучення до нашої предметної прагматичної діяльності..." [15: 36-37].

Інакше кажучи, висловити свою думку "нейтрально" видається неможливим. Залучаючись до процесу комунікації, людина "змушена зайняти "позицію" і "здійснювати вплив" [16: 92]. Таким чином, соціальний вплив мовця визначається його результатами і наслідками, незалежно від характеру отриманого результату: запланованого або неочікуваного.

На думку В.Г. Гака, поняття функції пов'язане з поняттям цільового призначення, незалежно від того, ким створюються це призначення – людиною чи природою і, відповідно, пропонується розрізняти *функцію*, *вживання* та *ефект*. Об'єкт виникає або створюється з певною метою, але іноді його призначення може змінюватися. У такому випадку говорять про вторинну, переносну функцію об'єкта. Вживання відрізняється від функції тим, що воно є непередбачуваним системою, але, водночас, наближається до функції за цілеспрямованістю своєї дії, у якій проявляється функція. Вживання має нерегулярний, факультативний

характер. Ефект, у свою чергу, характеризується нецілеспрямованістю. Функції властива інтенціональність і регулярність її прояву. Вживанню також притаманна інтенціональність, але воно є непередбачуваним системою. Ефект не залежить від наміру і має оказіональний характер. Відмінність функції від вживання та ефекту полягає в основі розрізнення семантики і прагматики мовного висловлювання. Аналізуючи мовні факти, видається доцільним розрізняти функції (первинні і вторинні), вживання і ефекти. Однак, слід зазначити, що за умов високої частотності та регулярності мовного явища, вживання може перейти до однієї з функцій мовного факту. Навмисне створення ефекту може також спричинити перетворення останнього на вживання або функцію [14: 181-182].

Певне поняття можна виразити декількома номінативними засобами. Але кожен з них буде мати своє власне призначення (функцію). В залежності від інтенцій (свідомих або несвідомих) і референтної ситуації, мовець обирає (свідомо або несвідомо) той чи інший номінативний засіб. Якщо ситуація вимагає від мовця необхідності інтенсивного впливу на свідомість адресата, він вживає експресивні одиниці, до числа яких входять ідіоми. Велика кількість різноманітних маніфестацій одного поняття обумовлена різними інтенціями його втілення у мовленні з метою успішної регуляції поведінки комунікантів. У різних позиціях комунікації семантика (інваріант поняття) в залежності від мети висловлювання може бути представлена різними структурними варіантами. Причому інваріант і основний варіант не є семантично тотожними явищами. Інваріант поняття можна представити як сигніфікат, ядро, комплекс загальних сем, а його варіанти – як функціонально навантажені одиниці, що об'єднуються навколо ядра у концепт.

Отже, головним є відповідність реалії своїй функції, а її матеріальний склад є важливим, однак, другорядним питанням, оскільки декілька реалій можуть виконувати одну функцію, незалежно від свого матеріального складу (дерев'яний, пластиковий, скляний, залізний тощо стіл).

Функцію реалії можна адекватно визначити лише у тому випадку, якщо суб'єкт пізнання сприймає цю реалію як ціле, що взаємодіє з середовищем, причому системоутворюючий, системоутворюючий фактор цього цілого є зумовленим середовищем, у якому воно існує. Така форма пізнання відома як системоцентризм [8: 42].

Термін "системоцентризм" іноді розуміють як підхід, що панував у післясюрревістській лінгвістиці та був пов'язаний з тлумаченням мови як зовнішнього об'єкта, відокремленого від дослідника. Замість інтуїтивних критеріїв опису були розроблені чіткі критерії, багато у чому запозичені з математики" [17: 69].

На наш погляд, форма пізнання, що існувала у першій половині ХХ ст., скоріше за все нагадує предметицентризм – "форму пізнання, яка є найбільш відомою буденній свідомості і, тому сприймається як єдина можлива форма" [13: 37].

У центрі уваги предметицентрично налаштованого суб'єкта опиняється окрема реалія, яка, як правило, розглядається у зв'язках і відношеннях зі своїм найближчим оточенням. Для предметицентризму неважливо, яким чином величезна кількість окремих реалій інтегрується у цілісність – для нього достатньо факту існування цих окремих реалій. Предметицентризм не в змозі побачити ціле, оскільки воно сприймається як множинність, сума елементів: "ліс для предметицентриста – це сукупність дерев, а мова – це сукупність знаків" [8: 42-43].

Вже на початку другої половини ХХ ст. вчені намагаються подолати предметицентричний підхід. Структура розглядається як автономна сутність з внутрішніми залежностями. Термін "структура", відповідно, позначає не просто набір компонентів, а ціле, утворене взаємопов'язаними елементами таким чином, що кожен залежить від інших і розкриває свою сутність тільки завдяки відносинам з іншими елементами" [18: 122].

Однак замкненість усередині системи не дозволяє побачити, що відбувається за її межами, тобто як вона працює. І, тому, лише невизнання системи як простої суми елементів не дозволяє автору позбутися предметицентричного сприйняття.

Бачити об'єкт як систему означає сприймати його як ціле, що взаємодіє з середовищем, причому властивості цілого свідомо не зводяться до суми властивостей його елементів, а поведінка – до функціонування будь-якого з них. У світі людини системоутворюючим фактором, як правило, виступає функція, а це означає, що такі системи є перш за все *функціональними (курсив наш)* системами. У межах системного підходу слід також розрізняти елемент і основну складову частину системи, яку у лінгвістиці називають одиницею. Елемент і частина системи – різні сутності: не можна у складному організмі вважати клітину частиною, а орган – елементом. Елемент і частина співпадають лише у простих системах. У межах такої мікросистеми як синонімічний ряд слово є і елементом і частиною. Послідовне розмежування елемента і частини є необхідним, перш за все, тому що лише частина системи здатна помітно впливати на складне ціле, яке є результатом взаємодії підсистем, а не елементів [8: 44-45, 47]. Таким чином, системний підхід означає розгляд мови як цілого, що взаємодіє з середовищем, у ролі якого виступає соціум.

Отже цілком справедливою є думка про те, що середовищем у якому існує система мови є комунікативне середовище, мовний колектив.

Комунікація – це спілкування, обмін думками, ідеями тощо, специфічна форма взаємодії людей у процесі їх пізнавально-трудової діяльності [11: 233].

Розглядаючи мовленнєву діяльність "як єдність спілкування і узагальнення, можна уявити цю єдність як одночасне виконання у мовленнєвій діяльності декількох функцій мови" [19: 31].

Комунікативну функцію прийнято розглядати як базову поряд з когнітивною (гносеологічною, пізнавальною). З базовими функціями як первинними співвідносяться похідні. До комунікативної, таким

чином, належать контактовстановлююча (фатична), конативна (функція засвоєння), волюнтативна (впливу), функція збереження і передачі національної самосвідомості, культурно-історичних традицій народу тощо [11: 564].

Однак доцільним видається розрізняти функції мови, які обов'язково проявляються у будь-якому мовленнєвому акті і які є факультативними. Відповідно, під функціями мови пропонується розуміти лише ті функціональні характеристики мовленнєвої діяльності, які проявляються у будь-якій мовленнєвій ситуації. У сфері спілкування такою функцією є комунікативна і, якщо розглядати її абстраговано від єдності спілкування і узагальнення, то ця функція є, по суті, **функцією регуляції поведінки** (виділено нами). Нічого іншого поняття "комунікація" не містить [19: 32].

У комунікативній функції мова проявляє свою **знарядчево-знакову сутність** (виділено нами), завдяки чому комунікація стає найважливішим механізмом становлення індивіда як соціальної особистості, **провідником настанов даного соціуму** (виділено нами), які, у свою чергу, формують індивідуальні і групові настанови. Комунікація є **засобом корекції асоціального прояву індивіда або групи** (виділено нами). Оскільки комунікація – це соціальний процес, вона формує суспільство у цілому, виконуючи у ньому функцію зв'язку [11: 233].

Визнання регулятивної функції як основної [8; 9; 16; 19; 20; 21; 22; 23] дозволяє стверджувати, що мова є інструментом впливу на свідомість (колективну чи індивідуальну) і має знакову природу. Таким чином, визнається примат функції над субстанцією (структурою).

Термін "регуляція" позначає досить широкий спектр впливу на свідомість співбесідника, мета якого є "нормалізація" свідомості співбесідника згідно уявлень суб'єкта мовлення про "належне і бажане". Рушійною силою будь-якої людської діяльності є протиріччя між належним і даним. Матерія, у свою чергу, організується для використання з певною метою, для забезпечення певної діяльності, для того, щоб функціонувати. Функція мови – це регулятивна функція" [8: 79, 84-85].

Поділяючи в цілому погляди О.М. Рудякова, ми дозволимо собі дещо не погодитися з його думкою, що єдиним людським інструментом наведення ладу у свідомості співбесідника є мова. На нашу думку, мова не є єдиним засобом регуляції поведінки: поряд з мовою значну (але іноді факультативну (наприклад, як у телефонній розмові) роль відіграють немовні, невербальні засоби такі як жести, міміка, мова тіла тощо.

Під час акту комунікації мовні та немовні засоби взаємодіють, що обумовлює їх високу загальну ефективність у процесі регуляції поведінки. Але вирішальна роль все ж таки належить вербальним засобам, невербальні, при цьому, виконують корегуючу функцію, хоча при відсутності мовних засобів можуть виступати у ролі повноправних регулятивних факторів.

Г.С. Крейдлін наголошує на бажаній інтеграції невербальної семіотики і лінгвістики у рамках загальної теорії комунікації та зазначає, що паралельне існування і взаємодія мови тіла і мови слів у комунікативному акті є можливими через те, що глибинні процеси, які лежать в основі невербальної і вербальної діяльності людини є аналогічними (за функцією – регулятивні, за природою – знакові).

Про це, на думку автора, свідчать наступні факти: а) смисл за певних умов можна виразити лише жестами (наприклад, смисл "мовчи" і жест "прикласти палець до губ", або лише словами чи комбінаціями слів і жестів ("йди (ходи) сюди", "відмінно" і, відповідно, жести "поманити пальцем" і "показати великий палець"); б) жестова поведінка людей, як і мовленнєва, змінюється у просторі, часі та під впливом соціоекономічних і культурних умов, які, у свою чергу, також змінюються; в) жести, як і мовні одиниці є, здебільшого, символічними знаками: вони утворюють лексикон мови тіла подібно до того, як лексичні одиниці складають словник природної мови; г) багато жестів допускають переклад на відповідні одиниці вербальної мови і на "іноземну" мову жестів, причому проблеми перекладу, пов'язані з мовами жестів є приблизно такими ж як і проблеми, що стосуються перекладу з однієї природної мови на іншу [24: 6, 18].

Таким чином, у процесі спілкування функцію регуляції поведінки можуть виконувати як вербальні так і невербальні засоби. На наш погляд, лише інтегральний підхід до вивчення вербальних і невербальних систем та їх функцій може пояснити появу і онтогенез природної мови. Той факт, що жести ще й досі співіснують з мовними одиницями свідчить про те, що концентрація нашої уваги на їх онтогеничному зв'язку, можливо, дозволить зрозуміти яку саме інформацію передавала мова на момент своєї появи.

Регуляція може бути неопосередкованою і опосередкованою, а реакція на неї – миттєвою або затриманою. У мовленнєвій діяльності ця функція здійснюється як: а) індивідуально-регулятивна функція, тобто функція вибіркового впливу на поведінку однієї або декількох людей; б) колективно-регулятивна функція в умовах масової комунікації, розрахованої на велику і недиференційовану аудиторію; в) саморегулятивна функція при плануванні власної поведінки [19: 32].

Визнання комунікативної функції як основної надто гармонійно поєднується з субстанціональним визначенням мови (якщо мова – це система знаків, то використання мови – це передача інформації, закріпленої за знаками). Проте подібний підхід є прийнятним лише до того часу, поки ми залишаємося усередині системи мови, поки ми не розглядаємо мову як ціле, яке взаємодіє з середовищем, поки ми не ставимо перед собою просте, але очевидне питання про те, чому у людини виникає потреба передавати інформацію. "У рамках комунікативних уявлень про основну функцію мови воліють залишатися ті лінгвісти, які тяжіють до внутрішньосистемних законів організації мови і для яких необхідним є абстрагування від взаємодії мови з середовищем." [8: 67-68].

У сучасному мовознавстві розвиток лінгвістичних парадигм визначається передусім виявленням можливостей нових інтерпретацій вже відомих фактів, а не відкриттям принципово нових реалій і категорій, що, у свою чергу, обумовило концентрацію уваги на функціональних теоріях.

Під субстанціональною теорією ми розуміємо знакову теорію, оскільки визначення мови як знакової системи є визначенням мови за її природою або субстанцією.

У рамках знакової теорії слід звернути увагу на те, що термін "знакова система" означає "систему, яка має певну природу" (субстанцію), а не "систему, що складається зі знаків". Визначення "система знаків" і "знакова система" не є тотожними. Мова – це не система знаків, а знакова система. На перший погляд, формальна різниця у визначеннях приховує два принципово різних способи сприйняття об'єкту: предметоцентризм і системоцентризм. Знакові системи створюються і використовуються людьми як знаряддя, як засіб збереження і вираження комунікативно призначеного колективного знання. Оскільки мову не було знайдено як готовий і для чогось прилаштований продукт, її поява має обумовлено певними людськими потребами, певною соціальною функцією [8: 53-57].

Мова функціонує не тому, що вона є системою, а, навпаки, є системою, щоб виконувати свою функцію і відповідати певному призначенню [25: 156]. Таким чином, можна зробити висновок, що мова належить до явищ, які визначаються за своєю функцією.

Взаємовідношення між комунікацією і регуляцією можна, відповідно, представити таким чином: комунікація є форма здійснення регуляції. Вплив на свідомість є неможливим без передачі регулятивно призначеної і організованої інформації. Мова має знакову природу, щоб зберігати і передавати інформацію, яку вона зберігає і передає, щоб відповідати своїй функції. Однак головне завдання полягає не в констатації того, що мова виконує функцію регуляції, а у тому, щоб показати, як регулятивність мови зумовлює її будову і функціонування [8: 86-87].

Ідіоми, на наш погляд, є з'єднувальною ланкою між концептами, своєрідною асоціативною хвилею, яка метафорично або метонімічно (а іноді шляхом синкретичного симбіозу різних засобів трансформації значення) поєднує два або більше фрагменти знань про світ у один складний феномен, підкреслюючи при цьому культурну специфіку певної мови.

В залежності від функціональної спрямованості людина виокремлює той чи інший аспект явища і залучає його до процесу семіозису, що може призвести до появи ідіоматичної номінації. Один образ метафорично/метонімічно накладається на інший, і доки зберігається відстань між ними та їх взаємна проекція, до тих пір зберігається поняття ідіоматичності мовної одиниці, тобто такої одиниці, яка має властивість здійснювати інтенсивний вплив на свідомість. Ідіома – це одиниця, яка при реалізації викликає ефект експресивної несподіваності і, водночас, експресивної влучності щодо референтної ситуації.

Ми вже зазначали що, частотність може перетворити ефект або вживання на функцію. Оказіональна експресивна одиниця може перейти до розряду узуальних (а потім, можливо, і нормативних) за умов високої частотності і регулярності її вживання. Водночас, частотність і регулярність може призвести до втрати ідіоматичною одиницею експресивного впливу на свідомість. Регулярне вживання ідіоми може стерти "міжобразну відстань", яка, по суті, визначає регулятивну силу у процесі комунікації. Отже, функціональний клас ідіом визначається, насамперед, своїм призначенням, своєю провідною регулятивною роллю у процесі комунікації. Ідіома є одним з найважливіших засобів впливу або регуляції, який має знакову природу, тобто саме регулятивна функція породжує унікальну знакову субстанцію ідіоматичних одиниць.

При функціонально-ономасеологічному підході стираються межі між рівнями мовної структури [14: 182], різнорівневі одиниці об'єднуються в один функціональний клас, оскільки формальні одиниці, як правило не співпадають з функціональними. "Кожного разу, коли ми чуємо про *асистемне* у системі природної мови, слід обговорювати недосконалість уявлень про систему" [8: 127], а не її неповноцінність. Це свідчить про те, що розбудову функціональної теорії ще не закінчено: Відсоток структурних класифікацій є незрівнянно вищим у порівнянні з функціональними. Перешкодою до цього, на наш погляд, є зосередженість лише у межах традиційно-структурного підходу і використання функціоналізму як формальної методики, що скоріше за все нагадує підведення функції під форму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Жаботинская С.А. Когнитивная лингвистика: принципы концептуального моделирования // Лінгвістичні студії. – Вип. 2. – Черкаси: Сіяч. – 1997. – С. 3-11.
2. Коровкин М.М. Созидающее сознание: от мира вещей к миру слов (когниция, номинация, коммуникация) // Когнитивные аспекты языкового значения. – Иркутск: ИГЛУ, 1997. – С. 17-27.
3. Кубрякова Е.С. Язык и знание: На пути получения знаний о языке: Части речи с когнитивной точки зрения. Роль языка в познании мира. – М.: Языки славянской культуры, Рос. академия наук. Ин-т языкознания. – 2004. – 560 с.
4. Кубрякова Е.С. Части речи с когнитивной точки зрения. – М.-Тамбов: РАН ИЯ, 1997. – 327 с.
5. Jackendoff R. Semantics and Cognition (Current studies in linguistic series; 8). – Cambridge, (Mass): The MIT Press, 1995. – 283 p.
6. Шевченко І.С. Когнітивно-комунікативна парадигма і аналіз дискурсу // Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен / Під загальн. ред. Шевченко І.С.: Монографія. – Харків: Константа, 2005. – 356 с.
7. Бацевич Ф.С., Космеда Т.А. Очерки по функциональной лексикологии. – Львов: Світ, 1997. – 392 с.
8. Рудяков А.Н. Язык, или Почему люди говорят (опыт функционального определения естественного языка). – К.: Грамота, 2004. – 224 с.

9. Сергеев В.М. Когнитивные методы в социальных исследованиях // Язык и моделирование социального взаимодействия. – М., 1987. – С. 3-20.
10. Кравченко А.В. Знак, значение, знание: Очерк когнитивной философии языка. – Иркутск, 2001. – 260 с.
11. Лингвистический энциклопедический словарь / Гл. ред. В.Н. Ярцева, – М.: Сов. Энциклопедия, 1990. – 685 с.
12. Спиркин А.Г. Происхождение сознания. – М.: Гос. Издательство политической литературы, 1960. – 360 с.
13. Кузьмин В.П. Принципы системности в теории и методологии К. Маркса. – М.: Политиздат, 1976. – 247 с.
14. Гак В.Г. Языковые преобразования. – М.: Школа "Языки русской культуры", 1998. – 768 с.
15. Лещак О.В. Языковая деятельность. Основы функциональной методологии в лингвистике. – Тернопіль: Підручники & посібники, 1996. – 445 с.
16. Блакар Р. Язык как инструмент социальной власти // Язык и моделирование социального взаимодействия. – М., 1987. – С. 88-125.
17. Денисенко С.Н. Функціоналізм – одна із найважливіших рис лінгвістики кінця ХХ – початку ХХІ ст. // Вісник Харківського національного університету, № 471.– Іноземна філологія на межі тисячоліть, 1999. – С. 68-76.
18. Ельмслев Л. Можно ли считать, что значения слов образуют структуру? // Новое в лингвистике. – М.: Прогресс, Вып. 2. – 1962. С. 117-136.
19. Леонтьев А.А. Язык, речь, речевая деятельность. – М.: Просвещение, 1969. – 213 с.
20. Бюлер К. Теория языка: Пер. с нем. – 2-е изд., М.: Прогресс, 1993. – 502 с.
21. Блумфилд Л. Язык. – М.: Прогресс, 1968. – 607 с.
22. Поршнев Б.Ф. О начале человеческой истории (Проблемы палеопсихологии). – М.: Мысль, 1974. – 487 с.
23. Рождественский Ю.В. Лекции по общему языкознанию / 2-е изд. – М.: Добросвет, 2000. – 344 с.
24. Крейдлин Г.Е. Невербальная семиотика в ее соотношении с вербальной: Автореф. дис. ... докт. филол. наук: 10.02.19. – Москва, 2000. – 68 с.
25. Косериу Э. Синхрония, диахрония и история // Новое в зарубежной лингвистике. – М.: Прогресс. – Вып. 3, 1963. – С. 143-343.

Матеріал надійшов до редакції 17.04.2006 р.

Сингаевская А.В., Мосейчук А.М. Функція, функціональність і функціональний клас: функціональний підхід до вивчення ідіоматики.

В статье рассмотрено необходимость использования функционального подхода в процессе исследования идиоматики и проанализированы понятия "функция", "употребление", "эффект", "функциональность" и "функциональный класс". Акцентировано внимание на ведущей роли регулятивной функции в процессе коммуникации.

Syngayivska A.V., Moseichuk O.M. Function, functionality and functional class: functional approach to idiomacy.

The paper focuses on functional approach to studying idiomacy and analyzes such notions as "function", "usage", "effect", "functionality" and "functional class". Some consideration is also given to the leading role of function of regulation in the process of communication.